

De Pegamo et Lambergare

(nuga translatoria a Matthaео Hriberšek Latine reddita
versibusque originalibus pacta)¹

	Tam béli Dunej mi stojí, Na Duneju kaj se godí, Me dobro poslušajte vi.	<i>Vienna alba hic mi stat et quid Viennae nunc fiat nunc unusquisque audiat.</i>	
5	Je v' srédi mesta trática, Na trati raste lípica, Dunej hladí nje sénčica. Pod sénco miza rúmena, Okoli mize stoli pa, Sedí na stolih góspoda.	<i>In urbe pratum media, in prato crescit tilia Viennae dans umbracula. In umbra mensa rubea et circa sunt sedilia, sedet aristocratia.</i>	5
10	Méd nimi cesar govori: »Po moji misli se mi zdi, Kraléstvu našmu glihe ni.«	<i>Hos Caesar allocutus est: »Hoc visum mihi certe est: par regno nostro nullum est.«</i>	10
15	Perdirja Pégam in dričí, Ošabno tako govori: »So prazni vaš pogóvori!« Naprej še Pégam govori: »Kar pravim vam, gospodji vi,« – Cesarja vun tud ne spustí – »Imajo velk góspóživó,	<i>Accurrit Pegamus furens superbe eis sic loquens: »Voces inanes vir reddens!« Et addit Pegamus dicens: »Vos alloquor, primorum flos,« – nec Caesari dat exodos – »regimen vobis magnum est; sed nullus vobis nunc subest vir fortis, mihi qui par est.«</i>	15
20	Pa ne junaka pod sebo, Katír bi skusil se z' meno.«		20

¹ Fons: Štrekelj, Karol: Slovenske narodne pesmi. Iz tiskanih in pisanih virov zbral in vredil dr. Karol Štrekelj. Zvezek I. Izdala in založila Slovenska Matica. Natisnila tiskarnica Rudolfa Milica, V Ljubljani 1895–1898, str. 34–38 (Lambergar in Pegam. (Gorenska.) a. Vodnikova redakcija iz l. 1807.)

	Odgovori mu car tako: »Kaj češ prašati me za to? Ga jmam, de ti presédal bo!	<i>Et Caesaris responsio: »Quid haec interrogatio? Est mihi – tibi taedio erit; in Carnis residet,</i>	
25	Na krajnski zemli mi živi, Kér se na Kamnu govori, Se nikdar tebe ne bojí. Kristof Lambergar z' imenam, Na síni skal' prebiva tam,	<i>quo Lapis arx nomen habet, est vir, qui numquam te timet. Christophi Lambergar sonat nomen, in rupe habitat,</i>	25
30	Te v' pest želí dobíti sam.« Prav Pégam: »Pišite mu list, Domá pustí naj vse na stran, Perdirja meni naj v' bran!«	<i>vult: 'Res ad manus veniat!' »At Pegamus: »Da litteras: 'Relinquas res domesticas et contra virum venias!' Caesar iubet, ei scribant ut litteras, invenient ut celerem, qui mox virum assequatur; et vix dictum, apparet iuvenis puer, viro fert eas gaudenter.</i>	30
35	Mu reče cesar pisat list, Človéka berzniga dobít, De more kmal do njega prit. Izgóvori komaj enkrat, Se najde precí pobeč mlad, Kír list ponese njemu rad.	<i>In pulchram fert eas terram, montosam Carnioliam, ad prolem Lambergariam. Viennam reliquit sero, ut actus a diabolo est mane in Foriculo.</i>	35
40	Ponese v' lepo deželo, Goráto kranjsko deželo, Tje Kristofo Lambergarjó. Zvečer je Dunej zapustíl, Letí kob' nega zlod podíl,	<i>Hic nobiles vir expergit et mite eis haec dicit: »Christophus Lambergar vivit ubi?« Iuvenem adorant omnes, mentita nulla dant et arcem digito monstrant. Galero chartam inserit, adorans ad terram vergit et instar fulminis abit.</i>	40
45	Je zjutra že v' Teržícu bil. Gospóde tuki gor budi, Pohlevno nje nagóvori: »Ké Kristoph Lambergar stójí?« Pred njim se vsi perklánajo,		45
50	S njemu nič ne zlažejo, Mu z' perstam grad pokažejo. Za kapo vtakne béli list, Naprot perklone jim se nisk, Gre hitro, ko nebéski blisk.		50
55	V' lini stara mat' stójí, Inu per sebi govori, De to pa že nič prida ni! Do sina teče svojiga, Do Kristofa Lambergarja,	<i>Apud fenestram mater stat et apud se sic murmurat: »Quam res se male habeat!« Ad prolem suam properat, ad Lambergarem Christophum, ut verbum ei det doctum:</i>	55
60	De b' lepó ga podúčila: »Koniča maš, ko tíčico, Zlato zoble všeníčico, Pié sladko rebúlico. Stójí per jaslih sédem lét,	<i>»Ut avem tu habes equum, qui flavum triticum vorat, rebulam suavem is potat. Septennis praesepi adstat, in solem equus numquam it nec claram lucem iam vidit.« Haec mater ei iam dixit: »O, Christophé, quas dico has res tibi nunc, me audias! Habet diabolos duos hic Pegamus, vinces ambos, at cave hos malos dolos. Extrema capita linquas, si tria forsan videas, et medium percutias.«</i>	60
65	Na sonce mi nikol ne gré, Nu vidil ni še bélga dné.« Tako še mati rekla je: »O kaj ti pravim, Kristofé, Na te rečí poslušaj me!		65
70	Hudíča ima Pégam dva, Premágal bodeš ti obá, Li glej, da te ne zapelá. Ak bodeš videl tri glavé, Dve krajne njemu pust obé,		70
75	Na srédno naj ti sabla gré.«		75

	Podá se v' svitlo kamrico, Na glavo déne kápico, Perpaše sebi sáblico. Zaséde kónča berzdiga,	<i>Cubiculum clarum intrat, galerum capiti aptat, coxis ensem accomodat. Equum velocem ascendit et matri manum porrigit:</i>	
80	Rokó pa materi molí: »Mat' moja, zdrav' ostante vi!« Mi zdaj pa z' konjam zadriči, Ko stréla hitro mi leti, In se popréd ne vstanoví:	»Genetrix nostra salva sit!« <i>Equo admisso utitur fulmineusque vehitur non prius vir subsistitur;</i>	80
85	Po Duneju mi dirja v' skók, So per kosilu vsi okróg, Pegamu pade žlica z' rók.	<i>Viennam cursu percurrit vulgus hic cenam habuit, Pegamo applar excidit.</i>	85
	Mu Pegam tako govori: »Naj preveč teb' se ne mudí, De glave bi ne zgubil ti! Al očes' kaj počákati, Al čes' se precej máhati Nu tvojo glavo vágati!«	<i>Pegamus edit voces has: »Nunc properare caveas, ne tuo capite luas!</i>	90
90	Al očes' kaj počákati, Al čes' se precej máhati Nu tvojo glavo vágati!« Je Kristof tako govoril: »Ne bom se dolgo jez mudíl, Na Kranjskim sim še včéra bil.«	<i>Vis paulum se reficere aut statim vis conflagere in ultimo discrimine?« At Christophus respondit: »Paulum morari statui; in Carnis heri iam fui.«</i>	95
	Ga praša Pegam spét takó: »Kej pa se bo godílo tó? Al tu na terg' širokimo?«	<i>Secundum poscit Pegamus: »Sed ubi confligabimus? In foro lato sit locus?«</i>	
100	Mu pravi Lambergar takó: »Na polju, de vsi vidio, Za najo čast se bíeva.« Nasproti zdaj zadírjata, Za všesmi se oprášneta,	<i>Sic dicit ei Christophus: »Ad laudem nitimur campo nunc omnibus spectaculo.« Rursusque ambo procurrunnt, sed aures solum perstringunt, nil mali tamen faciunt.</i>	100
105	Si nič ne sturta húdiga.		105
	Takó pa Pegam govori: »Premočniga mi še bilo ni, Te Kristofe to kaj skerbí? Al konjič tvoj bo žaloval,	<i>Sic Pegamus ei dixit: »Non erat, qui me vicerit, hic angor, Christophe, an sit? Sed equus tuus gemiscet, per campum hinnitum edet, cum suum dominum quaeret.«</i>	
110	Po polu bode razgatal, Kí gospodarja bo iskal.« Pa Kristof tako govori: »Za drúgiga pa meni ni, Ko to, kar tebe mal' skerbí:	<i>Et Christophus responsum dat: »Res nulla me sollicitat quam quae et paulum te turbat: tua uxor venustula, quae erit nova vidua; nescis, quam erit mi grata?</i>	110
115	Za tojo židano gospó, Kí tako mlada vdóva bo; Ne véš, de men dopadla bo?«		115
	Se drugo Pegam zaletí, Se Kristofu pokáže kri, Mu vonder sile ne sturí.	<i>Secundo Pegamus ruit, Christopho sanguis effluit, attamen male nil facit.</i>	120
120			

	Ko v tretje vkúp' zadirjata, Takrat se dobro počita, Za vselej boj razlóčita. Je méril Kristof srédniga, 125 Na stran je pustil krajniga, Udári ravno srédniga. Je njemu pravo glavo vzél, Pa hitro njo na jévca vjel, Ves Dunej je čez to vesél. 130 Dričí na béli Dunej z' njó, Z' junaka Pégama glavó, Jo kaže Dunejcam lepó.	<i>Cum tertio nunc iruunt, tunc bene manus conserunt, ad acta ferro decernunt. Christophus tendit medium, 125 non ei curae extremum, percutit ipsum medium. Verum rapit caput ferro, capit cito manubrio, Viennae magno gaudio. 130 Viennam albam properat et caput Pegami vibrat, Viennae incolis monstrat.</i>	
	Mu reče tako svitli car: »Junák, ti moški Lambergar, 135 Kaj češ iméti za tvoj dar?« Pa Lambergar odgovori: »Na Kranjskim imam tri gradí, De b' moji, prosim, lastni bli!«	<i>Illustris dicit sic Caesar: »Vir fortis, noster Lambergar, 135 qua re donatus esse vis?« At Lambergar respondet his: »In Carnis arces tres mi stant, te oro, ut meae fiant!«</i>	
	Pa cesar tako govóri: 140 »Kar češ imét, nej se zgodí, Kar dolgo li tvoj rod živí!«	<i>Et hoc decretum Caesar dat: »Quae vis habere, nunc fiat 140 et longe tua gens vivat!«</i>	

(Viennae mense Octobri AD
MMXVI)